

בג:

עין משפט
נר מצות

יום טוב פרק שני ביצה

מסורת הש"ס

(א) שבת ס"ו. (ב) וישיב. (ג) וישיב. (ד) וישיב. (ה) וישיב. (ו) וישיב. (ז) וישיב. (ח) וישיב. (ט) וישיב. (י) וישיב. (יא) וישיב. (יב) וישיב. (יג) וישיב. (יד) וישיב. (טו) וישיב. (טז) וישיב. (יז) וישיב. (יח) וישיב. (יט) וישיב. (כ) וישיב. (כא) וישיב. (כב) וישיב. (כג) וישיב. (כד) וישיב. (כה) וישיב. (כו) וישיב. (כז) וישיב. (כח) וישיב. (כט) וישיב. (ל) וישיב.

גליון הש"ס

בגין ואינה נגדרת. פירוש שבת דף ס"א ע"פ חז"ל דיה והלכתי.

לעזי רש"י

ויביר. ברכה דעיס.

מוכר רש"י

עגלה של קטן. לנח נח ונעלה עליה. טמאה מדרס. הולך ופועם פועם עליה (שבת ס"ו). דבר שאין מתכוין מותר. ואף על גב דקעביד מרין ויהי מילה דמורס לא כונה ושבח כב. הדרן עלך יום טוב.

משום שששה ב"מ. פ"י ואם נעמא זה לא נעמא זה אפי' בשעת מלאכה שהן כולן יחד הו"ל וכל אחד ר"ל למלאכה נלכדו ולא דמי למספרים של פרקים ואומל של ריטויים) דהסם הם מחזירים יותר בשעת מלאכה: **משום** כ"י כברה. פירש

רש"י אע"ג שהיה של עץ ואין לה בית קיבול שאין נאשר בה כלל מכל מקום גזרו עליה משום ארוב ולא נראה ללא שייך ארוב במעשה של עץ כי אם (נלמד ופסטים וגרלה לפרש) כבברה של קלות דקאמר בירושלמי כבדות של קלות טמאה משום שיש עליה מורת כלי שמקבלת הסוכין שאין יכולין ללאת דרך נקבים והא דקאמר משום כלי כברה ולא קאמר משום בית קיבול ה"ק משום מורת קבול כלי כברה דחשיב קבול שלה דפ"י: **עגלה** ש"י קבן. פירש הקונטרס שהקטן יושב בתוכה ולא נהירא דמאי קא משמע לן פשיטא הא אין לך כלי מיוחד גדול מזה לכך נראה לי דהיינו כלי שעושין לקטנים להתלמד להלך והיא עומדת על שלשה אופנים ואחוז בה בידיו והיא מתגלגלת לפניו תמיד:

רבינו חננאל

[מתני'] הריחם של פלפלין טמאה משום שששה ב"מ. (א) פירוש כלי עץ חקיק, ובאמצעותו של כורל קבוע במסמרים צומרים מלטה, ודואר נקוב נקבים דקים כמין כברה. והעליון (מצופה) (משפוח) ליכנס בתוך התחתון. ומצופה ראשו של עליון כורל עשוי כמין פסטיקין בלוטין קטנים. ונחת הפלפלין באותו הכורל הכותח במצופה חקיק לאורכו הקובץ כברה. ודוחקין בעליון שראשו מצופה כורל כמין פסטיקין קטנים יותר גסים (כמעט) [נכון] יותר (מעט) מן הנקבים. ונחת הפלפלין על הכורל הצפוי (בסנה) (כבברה) ונחת בעליון. וכשישחק יורד מן הנקבים למטה. ויש בקרקעית התחתון נקב גדול (מחום) (תחת) כשיצאה פתח ונחל הפלפלין ושהוקין. ומפורס בנ"י שנו, וגם כך פירש בירושלמי. התחתון כלי קיבול. העליון משום כלי מחבות. אצטני משום כברה. [מתני'] עגלה של קטן טמאה מדרס. דהא קמרינן עלה. ויטילה בשבת משום דאיכא מורת כלי עליה. ואינה נגדרת אלא ע"י כלי. אבל על הקרקע לא דעביד חריץ. ומשום דאמר דבר שאין מתכוין אסור. וספא דהא מתניתין תנא אחר אליבא דר' יהודה. שהוא שנה כל הכלים אין נגדרין לעשות חריץ. ואין צריך שיהיה עושה חריץ אלא כוכשת. ור' שמעון תני גזר אדם מטה וכסא וספסל בשבת ובכלב שלא יתכוין לעשות חריץ. ואין צריך לומר ביריט. (ו) (תוספתא) דלת הנגדרת ומחצלת הנגדרת וקפלי הגדר. פותחין ונועלין בהן בשבת חריץ לומר ביריט.

הדרן עלן יום טוב

אין צדין דגים מן הביכרין וכו'. פירש רש"י דאע"ג דאוכל נפש מותר היינו דוקא כגון בשול ואפי"ה ושחיטה דאי אפשר מערב יום טוב דיותר טוב פת חמה וגם בשול ב"ט ושחיטה שמה יסריח אכל יצא אפשר ללודו מערב י"ט ויניחו במים במזדוזה ולא ימות ולא נהירא דמפרש כמילתין (דף ג. וס.) גבי גזרה שמה יתלוש דאין לחלק באוכל נפש בין אפשר לעשותו מערב יום טוב לאי אפשר אלא דוקא במשירין יס חלוק לכך נ"ל (וכבר"מ מקיטין שפירש לעיל (דף ג. ס"ד) גזרה) משום דמדי לקצירה:

ואין נותנין לפניהם מונוות. פירש רש"י דאין מונוותן עליו דהס אוכלים עשכ הנמאל במים וגם פעמים אוכלים עפר וגדולים אוכלים הקטנים ואפילו למאן דשרי מאך אשר יאכל לכל נפש (שמות יב) דמשמע אפילו בהמה מכל מקום דגים לא הו"ל ואין מונוותן עליו ומימה דנגמרא פריך ורמיניה ביבירין של חיה ועוף אין לדון וכו' ומשני כאן דביביר קטן כאן דביביר גדול והשתא מינה מצינה לצידיה תרלת שפיר אלא מונוות מאי תרלת דמתני' אמרי' ונותנין לפניהם מונוות והסם אמרי' אין נותנין לפניהם מונוות לכך נראה לי דהא תליא בזה אי יצא מותרת מותר נמי ליתן לפניהם מונוות והכי פירשוו אין לדון דגים מן הביכרין וכו' ואין נותנין לפניהם מונוות גזרה שמה יצודס דהא יצידה שלהן אין מותרת ביום טוב והשתא כשמחריץ בגמרא מצידה מונוות נמי יתח דהא בזה תליא ומכל מקום קשיא דמשמע הכא דהיא דלידה שלהן אסורה אפילו לזרוק להם מונוות אסור ובפרק מי שהחשיך (שם) דף קה: (ו) קאמר גבי דברים שאסור ליקח מהן למשאל קמיייהו שפיר דמי ויש לומר דהסם מיירי בשבת דאחרי דאוכל נפש אסור ולא שייך לתגור שמה יקח מהן אכל הכא מיירי ביום טוב

מתני' טמאה משום שלשה כלים. מקבלת טומאה על שם שלשה כלים. נפקא מינה דאי נמי אול חד שמה מינה טמאה משום אידך ובגמרא מפרש לה: **גמ'** פספוסה. שמקבלת אבק הפלפלין כשנופל דרך נקבי המכבר: **משום** כלי קבול. כלי עץ שיש לו בית קבול הוא: **אמנעיס**. שהיא

מקפת את המכבר משום כלי עץ לא מטמאה דאין קבולה קבול אלא חכמים גזרו טומאה על הכברה משום ארוב ואפי' אין המכבר של מתכת מטמאה משום כלי כברה. ושנו שהיא של מתכת ודאי טמאה משום פסטיקין כלי מתכות: **ועליונה**. שמכתישין ושוחקין בה הפלפלין טמאה משום כלי מתכות דמשום כלי עץ ליכא לטמיה דפסטיקין טהורין אלא משום כפי החמתון שהוא עיקר והעץ נטל אצלו: **מתני'** עגלה של קטן. שעושין לו לשחוק ויושב עליה ומטלטלין אותו עליה: **טמאה מדרס**. אם החיטין וז נעשית העגלה אב הטומאה דמיוחדת לישיבה הוא דהא כיומך קטן עליה נמלאת שהיא מיוחדת לו לישיבה ואין אומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו דלילו לא מיוחדת להכי לא הוה אב הטומאה דמתניא יכול כפה סאה וישב עליה כ"י (שבת דף נט.). **ונעלה בשבת**. דמורת כלי עליה: **ואינה נגדרת**. בשבת: **אלא על גבי כלים**. על גבי נגדים מפני שעושה חריץ דנקרק וחופר חייב משום חורש: **מפני שוכבשת**. חריץ הנראה כהלוכה לא על ידי חפירה הוא אלא כוכשת ודורסת הקרקע ונדוש מחתיה ונעשה מקומה נמוך אכל אינו זו עיקר המקומה: **גמ'** לעשות חריץ גרסינן: **כוכשת** אין. כוכשת הוי אכל חריץ לא עגלה: **מרי טנאי ואליבא דרבי יהודה**. חד סבר העגלה נמי כשאר

כלים דעושה חריץ בגריחה שפירשם שאין האופן מתגלגל והוא נגדר וחופר ואידך סבר לא שכיח הכי ואינה אלא כוכשת תחת גגולה:

הדרן עלך יום טוב

אין לדון דגים. אף על גב דשחיטה ואפי"ה ובשול מצות מלאכות הן והותרו לצורך יום טוב טעמא משום דאי אפשר מערב יום טוב דשחיטה חייש למכבר בשאל פן יתחמם ויסריח אכל יצא אפשר ללודו מבעוד יום ויניחו במזדוזה במים ולא ימות ולמחר יעלה: **ביבירים**. של דגים הן בריכות של מים שקורין ויבירי. ביבירין של מים קרפיות מוקפין גדר סביב ויכנסין לתוכן חיות הכר ויולדות ומגדלות שם: **ואין נותנין**. לפני הדגים מונוות ואפי' למאן דאמר" נפש בהמה במשמע הני מילי דמונוותן עליון אכל דגים אפשר להם בלא מונוות שהם אוכלים שרשי עשבים וקרקע וגדול אוכל את הקטן: **אכל לדון חיה ועוף**. המכונסים מאחמול. קא סלקא דעתך השתא כיון דמוקפין הוו לכו כנלודין ועומדין אכל דגים נשמטין לחורים ולסדקים והיא יצא ביום טוב: **ונותנין לפניהם מונוות**. בימי החורף כריכין מונוות ואף בימי הקיץ במקום דריסת בני אדם שאין עשבים עולים בו:

המחוסר

דאוכל נפש מותר גורין דלמא כשיקן להם מונוות שמה יצוד מהם: **כל**

אין צדין דגים מן הביכרין ביום טוב כ"י. אבל צדין חיה ושומות מן הביכרין. ורמינן עלה הא דתניא

(א) ע"י פתחין ערך ריחים. (ב) סוף פתח. (ג) והנהיג ביריט כ"י דהא תוספתא סביב ולא מלתי שם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones